

17. 7. 2002

ID: 17721

Omluva neúčasti při jednání soudu

Omlouvá-li účastník (jeho zástupce) svou neúčast při jednání časovou kolizí s jiným soudním sporem, může být jeho omluva ve smyslu § 153b odst. 1 o. s. ř. důvodná jen tehdy, jestliže soudu oznámí také konkrétní údaje o tom, proč se nemůže jednání zúčastnit, zejména jaké jiné jednání mu brání v účasti (v jaké věci a u jakého soudu), kdy se o něm dozvěděl (že k němu byl předvolán dříve než k jednání, z něhož se omlouvá) a že časovou kolizi více jednání již nebylo možné vyřešit jinak (např. substitucí).

Omlouvá-li účastník (jeho zástupce) svou neúčast při jednání časovou kolizí s jiným soudním sporem, může být jeho omluva ve smyslu § 153b odst. 1 o. s. ř. důvodná jen tehdy, jestliže soudu oznámí také konkrétní údaje o tom, proč se nemůže jednání zúčastnit, zejména jaké jiné jednání mu brání v účasti (v jaké věci a u jakého soudu), kdy se o něm dozvěděl (že k němu byl předvolán dříve než k jednání, z něhož se omlouvá) a že časovou kolizi více jednání již nebylo možné vyřešit jinak (např. substitucí).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3063/2000, ze dne 22.5.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce P. s. Z., a.s., proti žalovanému A. a. s., o bezplatné odstranění vad díla, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 Cm 1043/95 k dovolání žalovaného proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. března 2000, č.j. 7 Cmo 164/98-82, ve znění opravného usnesení ze dne 1. 8. 2000, č. j. 7 Cmo 164/98-107, tak, že usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30.3.2000, č.j. 7 Cmo 164/98-82, ve znění opravného usnesení ze dne 1.8.2000, č.j. 7 Cmo 164/98-107 a rozsudek Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 10.12.1997, č.j. 29 Cm 1043/95-40, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Shora uvedeným usnesením Vrchní soud v Olomouci jako soud odvolací odmítl odvolání žalovaného proti rozsudku pro zmeškání Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 10. 12. 1997, č. j. 29 Cm 1046/95-40.

Odvolací soud v odůvodnění svého usnesení zejména uvedl, že proti rozsudku pro zmeškání je odvolání přípustné pouze v případě, kdy pro jeho vydání nebyly splněny formální předpoklady. Odvolání lze připustit pouze tehdy, je-li nesplnění těchto podmínek prokázáno (nikoliv pouze tvrzeno).

Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že Krajský obchodní soud jako soud prvního stupně rozhodl rozsudkem pro zmeškání při prvním jednání ve věci samé, k jednání řádně předvolal účastníky (na straně žalovaného právního zástupce D. F.), předvolání bylo účastníkům řádně a včas doručeno, a to včetně poučení o tom, že soud může při neomluvené účasti žalovaného rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání. Dne 2. 12. 1997 byla soudu prvního stupně doručena omluva právního zástupce, přičemž tvrzený důvod omluvy (kolize s jednáním u Krajského obchodního soudu v Praze

ve stejný den a hodinu) nebyl právním zástupcem žalovaného nijak doložen.

Vzhledem k tomu, že v posuzované věci byly podle odvolacího soudu splněny formální předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání, rozhodl soud prvního stupně správně rozsudkem pro zmeškání. Odvolání žalovaného proto není ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 o. s. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2000 (dále jen „o. s. ř.“), přípustné a Vrchní soud je proto odmítnul.

Dovoláním ze dne 21. 6. 2000 napadl žalovaný usnesení odvolacího soudu v celém rozsahu. Namítl, že mu postupem soudu byla ve smyslu § 237 odst. 1 písm. f) o. s. ř. odňata možnost jednat před soudem a zároveň, že řízení je postiženo vadami, který mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí soudu ve věci. Přípustnost dovolání žalovaný opřel o ust. § 237 odst. 1 písm. f) a (po doplnění dovolání podáním doručeným Nejvyššímu soudu dne 23. 6. 2000) podal ho z důvodů uvedených v § 241 odst. 3 písm. a), b), c) a d) o. s. ř.

Dovolatel předně uvedl, že skutková tvrzení obsažená v žalobě jsou neúplná. Žalobce netvrdí, že by žalovaný dokončil provádění díla a že by dokončené dílo předal žalobci. To, zda dílo bylo řádně předáno, má přitom zásadní vliv na vznik odpovědnosti zhotovitele za vady díla, na běh záruční doby a na práva objednatele z vad díla.

Předání a převzetí díla vyplynulo až ze svědecké výpovědi P. učiněné při jednání dne 10. 12. 1997, po kterém Krajský obchodní soud rozhodl rozsudkem pro zmeškání. Krajský obchodní soud přihlédl k nově provedenému důkazu a nerespektoval tak ust. § 101 odst. 2, věta druhá o. s. ř. Navíc tím odebral žalovanému právo vyjádřit se k důkazům ve smyslu § 123 o. s. ř.

Dovolatel dále uvedl, že žaloba obsahovala několik závažných formálních pochybení. V žalobě nebyl uveden údaj o zápisu žalovaného do obchodního rejstříku a v rozporu s § 79 odst. 1 o. s. ř. bylo nesprávně uvedeno obchodní jméno a identifikační číslo. Ze soudního spisu a z obchodního rejstříku dále nevyplývá, že M. L., který žalobu jménem společnosti podal, byl oprávněn žalobu podepsat. Soudy obou instancí měly v takovém případě postupovat tak, aby uvedené nedostatky odstranily.

Žalovaný dále nesouhlasí se závěry obou soudů o nedůvodnosti omluvy. V návrhu na odročení jednání žalovaný uvedl konkrétní důvod omluvy – kolizi s jednáním u jiného soudu. Podle žalovaného byl tento návrh podán v dostatečném časovém předstihu a byl uplatněn důvodně. Pokud Krajský obchodní soud nehodlal návrhu vyhovět, měl k němu vydat negativní rozhodnutí.

Odvolatel proto navrhuje, aby dovolací soud zrušil obě rozhodnutí a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Žalovaný současně navrhnul, aby dovolací soud ve smyslu § 243 odložil vykonatelnost napadených rozhodnutí.

Žalobce ve svém vyjádření k dovolání uvedl, že M. L., byl oprávněn k podepisování jménem akciové společnost a dále uvedl, že argument dovolatele o nepředání díla je zjevně účelový, neboť přílohou žaloby byl mj. zápis o odevzdání a převzetí prací.

Podle bodu 17., hlavy I, části dvanácté zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. lednem 2001). Dovolání žalovaného se proto projedná a rozhodne podle dosavadních předpisů.

Nejvyšší soud posoudil dovolání žalovaného podle ust. § 240 odst. 1 a § 241 odst. 1 a 2 o. s. ř. a konstatoval, že dovolání bylo podáno včas, oprávněnou osobou, obsahuje zákonem stanovené náležitosti, dovolatel je řádně zastoupen advokátem a jím bylo dovolání též sepsáno.

Dovolání je přípustné podle § 238a odst. 1 písm. e) o. s. ř. a je důvodné.

Námítky uplatněné v dovolání žalovaný mj. výslovně spojuje s vadou uvedenou v § 237 odst. 1 písm. f) o. s. ř., jež je dána v případě, že účastníku řízení byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem. Tím se rozumí postup soudu, jímž znemožnil účastníku řízení realizaci práv, která mu dává občanský soudní řád, avšak jen tehdy, šlo-li o postup nesprávný (uvažováno z hlediska zachování postupu určeného procesními předpisy), a jestliže se postup soudu projevil v průběhu řízení, nikoli také při rozhodování.

Postupem soudu v průběhu řízení je tedy jen činnost, která vydání konečného soudního rozhodnutí předchází, nikoli vlastní rozhodovací akt soudu, který má za úkol průběh řízení zhodnotit. Takovým postupem proto není hodnotící úsudek odvolacího soudu, že formální předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání (§ 153b odst. 1 až 3 o. s. ř.) byly splněny (zahrnující i posouzení činnosti soudu prvního stupně, jehož správnost byla dovoláním zpochybněna), vyjádřený v rozhodnutí.

Vada řízení podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. f) o. s. ř. je naopak dána, jestliže soud rozhodl bez nařízení jednání, přestože mělo být ve věci jednáno. O takovou situaci však v posuzované věci nejde. Možnost odvolacího soudu rozhodnout o odvolání, které směřuje proti rozsudku pro zmeškání bez nařízení jednání, totiž vyplývá z ustanovení § 214 odst. 1 písm. h) o. s. ř. Je pak pojmově vyloučeno, aby postupem, který je v souladu se zákonem, byla účastníku odňata možnost jednat před soudem .

Vadou uvedenou v ustanovení § 237 odst. 1 písm. f) o. s. ř. tedy řízení u odvolacího soudu netrpí.

Dovolací tvrzení po obsahové stránce naplňují dovolací důvod uvedený v § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. Námítky žalovaného uplatněné v dovolání zpochybňují totiž správnost hodnocení předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání a jsou tak ve své podstatě kritikou jeho právního posouzení věci.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 153b odst. 1 o. s. ř. zmešká-li žalovaný, kterému bylo řádně doručeno předvolání nejméně 5 dnů přede dnem, kdy se jednání má konat (§ 47), a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které bylo ve věci nařízeno, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkajících se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.

Účelem (smyslem) institutu rozsudku pro zmeškání je umožnit rozhodnutí sporu nebo jiné právní věci v neprospěch žalovaného, který svou nečinností (tím, že se nedostaví k prvnímu jednání ve věci, ačkoliv mu bylo řádně doručeno předvolání nejméně pět dnů předem a ačkoliv byl o následcích nedostavení se poučen) by mohl nebo dokonce chtěl bránit rychlé a účinné ochraně práv.

Otázku, zda uplatněné důvody omluvy lze ve smyslu § 153b odst. 1 o. s. ř. považovat za důvodné, řeší soud při vydání rozsudku pro zmeškání jako otázku předběžnou (nevydává ohledně ní žádné rozhodnutí) a jeho odmítavý postoj k podaným důvodům žalovaného se projevuje pouze vydáním rozsudku pro zmeškání (nikoliv formou zvláštního rozhodnutí, jak dovozuje žalovaný ve svém dovolání).

V posuzovaném případě z obsahu spisu vyplývá, že soud prvního stupně nařídil jednání na den 10. 12. 1997 ve 13:00 hodin; předvolání bylo žalovanému (jeho právnímu zástupci) doručeno dne 12. 11. 1997. Dne 2. 12. 1997 bylo soudu prvního stupně doručeno podání ze dne 27. 11. 1997, v němž zástupce žalovaného (D. F.) sdělil, že omlouvá svou neúčast na jednání u soudu prvního stupně z důvodů kolize s jiným soudním sporem vedeným u Krajského obchodního soudu v Praze ve stejný den a ve stejnou hodinu.

Podle ustálené judikatury (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu R/38, SJ 10/99, str. 395 - 399), omlouvá-li účastník (jeho zástupce) svou neúčast při jednání časovou kolizí s jiným soudním sporem, může být jeho omluva ve smyslu § 153b odst. 1 o. s. ř. důvodná jen tehdy, jestliže soudu oznámí také konkrétní údaje o tom, proč se nemůže jednání zúčastnit, zejména jaké jiné jednání mu brání v účasti (v jaké věci a u jakého soudu), kdy se o něm dozvěděl (že k němu byl předvolán dříve než k jednání, z něhož se omlouvá) a že časovou kolizi více jednání již nebylo možné vyřešit jinak (např. substitucí).

Jen na základě zcela konkrétních údajů může totiž soud posoudit, zda je omluva důvodná či zda se jí pouze nebrání rychlé a účinné ochraně práv účastníka před soudem. V posuzovaném případě zástupce žalovaného neuvedl žádné další okolnosti, které by soudu umožnily zhodnotit, zda je omluva důvodná. Soud prvního stupně proto v souladu se zákonem dovodil, že omluvu nelze považovat za důvodnou. Jestliže k tomuto závěru dospěl i odvolací soud, nejde o nesprávné právní posouzení věci.

Nejvyšší soud se dále zabýval tím, zda byly splněny také další předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání.

Základem pro vydání rozsudku pro zmeškání mohou být jen taková žalobní tvrzení, podle nichž lze enunciatem rozsudku přiznat právě to plnění, kterého se žalobce domáhá. Jsou-li v žalobě obsažena tvrzení neúplná, která neodůvodňují přiznání žalobcem požadovaného plnění, nelze rozsudek pro

zmeškání vydat, neboť nejsou splněny zákonem stanovené předpoklady.

V posuzovaném případě se žalobce domáhal vydání rozhodnutí, jímž by byla žalovanému uložena povinnost „bezplatně odstranit vady na stavbě podzemního parkovacího stání (PPJ 4) na J. s. ve Z. provedením nové izolace v místech zatékání do 15 dnů od právní moci rozsudku“. Tento žalobní petit byl převzat do výroku rozsudku soudu prvního stupně.

Z uvedeného je zřejmé, že konkretizace požadovaného plnění je nedostatečná, neumožňující řádnou identifikaci reklamované vady, zejména jejího rozsahu a takto uložená povinnost by ani neumožňovala provedení výkonu takového rozhodnutí (rozhodnutí by nebylo materiálně vykonatelné). Konkretizace požadovaného plnění, tj. provedení nové izolace v místech zatékání, nevyplývá ani z reklamace ze 13.7.19925, neboť i zde je požadováno „odstranění vad zatékání přes hydroizolační fólii“ bez další specifikace.

V žalobě pak bylo mj. tvrzeno, že „v průběhu roku 1995 byly zjištěny na stavbě podzemního parkovacího stání vady v provedení izolace proti vodě hydroizolační fólií, a to zatékání vody v několika místech“ a žaloba odkazovala na výše uvedenou reklamaci.

Dovolací soud na základě uvedeného dospěl k závěru, že v daném případě tvrzení obsažená v žalobě nemohla být podkladem, na jehož základě by bylo možné přiznat plnění, které bylo požadováno v žalobním návrhu.

Nejvyšší soud s ohledem na to, že byl dán dovolací důvod dle ust. § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. zrušil dovoláním napadené usnesení odvolacího soudu.

Protože důvody pro zrušení rozhodnutí odvolacího soudu platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, dovolací soud zrušil i toto rozhodnutí a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)